

Úrady finančnej správy

v okrese Topoľčany

1869 - 1960

ZDRUŽENÝ INVENTÁR

Úrady finančnej správy v okrese Topoľčany

1869 – 1960

skupinový inventár

A/1 (2435)

Autor: PhDr. Peter Jurkovič

Topoľčany 1986

Daňová správa v Topoľčanoch

1924 - 1949 (1955)

Daňový úrad v Bánovciach nad Bebravou *d*

1869 - 1949 (1960)

č. 67

Daňový úrad v Topoľčanoch

1891 - 1949 (1951)

č. 109

b

Dôchodkový kontrolný úrad v Bánovciach nad Bebravou *c*

1919 - 1949 (1951)

č. 136

Dôchodkový kontrolný úrad v Topoľčanoch *d*

1919 - 1949 (1950)

č. 163

Dôchodkový kontrolný úrad v Žabokrekoch nad Nitrou *e*

(1917) 1919 - 1940

č. 144

~~Technická finančná kontrola v Topoľčanoch~~

~~1932 - 1933~~

~~FOND ZRUŠENÝ~~

Ú V O D

štruktúry.

Inventárom a spracovávaním širokej vedeckej, historickej a štud. Na základe plánu práce sme v roku 1985 pristúpili k spracovaniu úradov finančnej správy. Jedná sa o fondy úradov, ktoré boli dôležitým hospodárskym činiteľom štátnej správy a počas svojej existencie prechádzali rôznymi právnymi a organizačnými zmenami.

V našom okresnom archíve sa tak zhromaždili fondy daňových správ, daňových úradov, dôchodkových kontrolných úradov, technickej finančnej kontroly, teda úradov, ktoré pôsobili na území vtedajších okresov Topoľčany a Bánovce nad Bebravou.

Skartáciu a inventarizáciu zachovaných fondov sme uskutočnili podľa smerníc Ministerstva vnútra SSR z roku 1964. Pri týchto prácach sme zistili, že materiál fondov je neúplný, mnohokrát nesprávne začlenený a značne torzovitý. V maximálnej miere sme sa preto snažili zachovať dôležité materiály, nakoľko tieto môžu dodatočne vysvetliť a pochopiť obdobie, z ktorého sa nám podstatná časť archívneho fondu nezachovala. Všeobecne však ide o významný a dôležitý materiál, ktorý zachytáva najmä hospodársky, sociálny ale i politický život terajšieho Topoľčianskeho okresu.

Okresom samotného materiálu daňovej agendy sa vo všetkých fondoch zachovali aj úradné predpisy a smernice (normácie), ktoré sú podkladom pre štúdium celkových hospodárskych pomerov a sociálno-ekonomickej situácie. V úplne malej miere sa nám zachovala prezidiálna agenda a spisová agenda kancelárií. Preto problematiku vypátrať aj dejiny samotného fondu a na základe dokumentov poukázať na vývoj a organizáciu jednotlivých úradov. Ostatná zachovaná agenda úradov finančnej správy nám poskytuje konkrétne údaje o práci týchto orgánov, o príjmoch, podieloch, ziskoch, rentách, výdavkoch a obrate fyzických i právnych osôb, o rozsahu bytového fondu, štruktúre a migrácii obyvateľstva, zmeny majiteľov dôležitých podnikov, pozemkov, domov, stav hospodárstva - hospodárstiev, živnostníkov, podnikov, výrobní, družstiev a pod. V týchto fondoch nájdeme teda dôležité ukazovatele sociálnej a hospodárskej úrovne rôznych vrstiev obyvateľstva.

Pri spracovávaní fondu sme riadili smernicami pre spisovú manipuláciu na finančných úradoch, pričom sme vychádzali z organizačnej

štruktúry.

Naturálne dane sa platili už v období existencie Veľkomoravskej ríše. Inventárom sa sprístupňujú širokej vedeckej, historickej a študujúcej verejnosti archívne fondy, ktoré sú prameňom pre štúdium sociálno-ekonomickej situácie určitého obdobia, ako aj konkrétnych súvislostí a individuálnych majetkových záležitostí.

Popri konkrétnych hospodárskych ekonomických údajoch fondy umožňujú široký historický prehľad o dobe, ekonomickom a politickom systéme, o technike a správnom aparáte, ktoré sú determinované či už priamo, alebo ktoré vyplývajú nepriamo, čo umožní práve rozsiahle štúdium faktov a súvislostí podávajúcich práve touto formou v konečnom dôsledku potrebné údaje, fakty, možnosti a vedomosti.

V súvislosti s rozvojom armády, vyčerpávajúcej vojnou a budovaním byrokratickej správy, historický vývoj fonančnej správy na dňovníkov a dňovníkov v rokoch 1848 - 1849 zaviedla vý-
na dňovníkov a dňovníkov v rokoch 1848 - 1849 zaviedla vý-
na dňovníkov a dňovníkov v rokoch 1848 - 1849 zaviedla vý-

Dane ako povinná nenavratná platba sú vyberané stálymi štátnymi správami, alebo verejnými orgánmi od fyzických osôb i samostatných podnikov. Štátna moc touto formou presadzuje podiel na dôchodkoch a majetku podriadených subjektov. Z toho vyplýva, že charakter daní a ich vplyv na hospodársky a politický život je určený spoločenským poriadkom.

Ešte za feudalizmu boli dane zväčša naturálneho charakteru. Postupná premena naturálnych dávok na peňažné predznamovala rozklad feudalizmu. V kapitalistickom zriadení tvorili a tvoria dane najdôležitejšiu zložku štátneho rozpočtu, sú nástrojom bužoáznej triednej politiky a formou vykorisťovania pracujúcich. V kapitalistickej spoločnosti sa dane delia podľa viacerých kritérií, najčastejšie na priame a nepriame. Dane v socialistickom zriadení sa využívajú na zabezpečenie socialistickej výstavby, plnia funkcie regulovania príjmov obyvateľstva, funkciu kontrolnú a výchovnú, pričom sa obyvateľstvu vracajú vo forme rôznych sociálnych, zdravotných, kultúrnych a iných fondov. Súhrn všetkých daní v štáte predstavuje daňovú sústavu, ktorú určuje daňová politika štátu a ktorou sa sledujú určité ekonomické ciele a ktorú spravujú daňové orgány a inštitúcie.

Naturálne dane sa platili už v období Veľkomoravskej ríše. Nes-

Naturálne dane sa platili už v období existencie Veľkomoravskej ríše. Neskôr uhorskí panovníci zavádzajú peňažnú daň pre slobodné obyvateľstvo a rôzne druhy zvláštnych a mimoriadnych daní. Dane vyberali kráľovskí úradníci tzv. dicátori v spolupráci so stolicami podľa zvláštneho zoznamu daní a daňovníkov, tzv. rováš.

Za feudalizmu bolo pravidlo, že šľachta bola oslobodená od platenia daní. Hlavná ťarcha teda spočívala na poddaných a mestách.

V roku 1397 sa začala v Uhorsku vyberať mimoriadna protiturecká daň. Kráľ Matej Krovín zaviedol povinné vyberanie štátnej dane podľa každej domácnosti (komúna). V roku 1522 uhorský snem nariadil vyberanie dane, ktorá sa platila od nehnuteľného i hnuteľného majetku poddaných a mešťanov. Vytvorili:

V súvislosti s udržovaním armády, vyčerpávajúcimi vojnami a budovaním byrokratického aparátu neustále vzrastali nároky eráru na daňovníkov a dane. Až revolúcia v rokoch 1848 - 1849 zrušila výsadu nedzraniteľnosti šľachty, zaviedla všeobecnú daňovú povinnosť a nové druhy daní (pozemková, domová, zárobková a iné). Bachov absolutistický systém prijal a zaviedol v Uhorsku s určitými zmenami rakúsky daňový systém. Základ daňového systému tvorila pozemková daň, daň z príjmu, daň domová, všetky spotrebné dane, k uhorskému colnému monopolu pribudol monopol tabakový, lotérijný a monopol strelného prachu.

V hierarchii daňových orgánov stálo najvyššie Ministerstvo financií, ktoré riadilo zemské finančné riaditeľstvá a tie usmerňovali činnosť tzv. daňových riaditeľstiev, neskôr okresných finančných riaditeľstiev a daňových úradov ako výkonných orgánov. Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní v roku 1868 sa vytvorila samostatná Uhorská finančná správa s tromi stupňami hierarchie finančných orgánov - ministerstvo financií, finančné riaditeľstvá pre územie žúp a daňové úrady pre okresy.

Nová daňová sústava sa vytvorila daňovou reformou v roku 1875.

Modifikovala sa pozemková daň, zárobková daň sa rozdelila do štyroch tried, zaviedla sa prepychová daň, všeobecná dôchodková daň zo služobníctva, vozov, koní, herní, dopravná daň, vojenská taxa, upravila sa daň z mäsa a vína. V roku 1888 bol zavedený štátny monopol z pálených liehových nápojov.

2.) nepriame dane

V roku 1909 sa uskutočnila ďalšia daňová reforma. Týkala sa najmä pozemkovej, zárobkovej a domovej dane. Nakoľko vyvolala veľký odpor, pretože sa vyznačovala ostrou progresivitou voči manuálne pracujúcim vrstvám obyvateľstva, boli do praxe uvedené len zmeny v pozemkovej a domovej dani. V roku 1911 bol zavedený monopol minerálnych olejov, zemného plynu a draselných solí.

Do daňovej reformy v roku 1927 vládol v Československej republike daňový dualizmus. V českých krajinách sa platili dane podľa rakúskej a na Slovensku podľa uhorskej daňovej sústavy. Tento systém mierne uprednostňoval českú buržoáziu, pretože na Slovensku boli niektoré priame dane vyššie. Postupne sa vytvoril jednotný systém daňových orgánov, ktorý tvorili:

- 1.) ministerstvo financií
- 2.) zemské finančné riaditeľstvá (na Slovensku v Bratislave)
- 3.) daňové orgány prvej inštancie
 - daňové správy a daňové úrady pre agendu priamych daní
 - okresné finančné riaditeľstvá, dôchodkové kontrolné úrady pre agendu nepriamych daní a štátnych monopolov

Československá daňová sústava sa postupne v závislosti od hospodárskeho a politického vývoja modifikovala väčšinou podľa potrieb vládnucej buržoázie. Po daňovej reforme v roku 1927 ju tvorili:

- 1.) priame dane
 - a) dôchodková daň, platená zo všetkých pravidelných príjmov
 - b) výnosová daň, zdaňujúca výnos jednotlivých príjmových prameňov: - všeobecná daň zárobková (postihovala výnos priemyselných, obchodných a živnostenských podnikov jednotlivcov);
- zvláštna daň zárobková (zdaňujúca výnos účasťníka v spoločnostiach, zvlášť v poľnohospodárstve, ťažba, ťažba, ťažba);
- daň z vyššieho slúžneho presahujúceho 100.000

Po februári 1948 domová daň politika zamerala hlavne na podporu výstavby socialistického hospodárstva (zdaňujúca príjmy kapitálu, ktoré boli v minulosti zdanené inou formou) a zrušenie výborov, vyššou inštanciou boli zriadené odbory krajských národných výborov.

2.) nepriame dane

- a) akcíz (spotrebná daň vzťahujúca sa na tovary každodennej potreby zahrnutá v cene tovaru predávaného na domácom trhu) nápojová, cukrová, liehová atď
- b) štátne monopoly (tabakový, lehový, solný, z umelých sladidiel, zapaľovadiel, výbušnín)
- c) clá zanikli, iné boli prispôbosené novým podmienkam.
- d) poplatky usporiadané v roku 1968 tvoria sústavu daňových

Zložité hospodárske situácia a vykorisťovateľský charakter kapitalistickej spoločnosti za I. ČSR viedli k zavádzaniu nových daní postihujúcich široké vrstvy obyvateľstva - dňa z obratu, uhlia, droždia, elektrických zdrojov žiarenia, umelých tukov a podobne.

Na druhej strane zákony o sanácii bánk, zákon o mimoriadnych úľavách pri platení priamych daní (r. 1924) priniesli kapitalistom zníženie daní a odpisy daní a akciových nedoplatkov.

V období tzv. slovenského štátu daňová politika ešte viac postihla široké vrstvy ľudu. Vzrástli dane pracujúcich, najmä roľníkov, ktorí popri dôchodkovej dani museli platiť i pozemkovú daň, zvýšenú o vojnové prirážky. Dane kapitalistov sa odpisovali a časť sa im vracala vo forme štátnych subvencií.

Po oslobodení v roku 1945 sa obnovil daňový systém platný v roku 1938. Komunistická strana Československa začala v daňovej politike presadzovať nové zásady a princípy, za ktoré v podstate bojovala za predmníchovskej republiky. V roku 1946 sa zaviedla dávka z majetku, v roku 1947 miliónárska dávka a daň z prepychu. Tieto dane mali plniť aktuálne hospodárske úlohy - posilnenie meny, zmiernenie škôd spôsobených suchom v roku 1947- zároveň však boli súčasťou obmedzovania a potláčania súkromného podnikania. Túto úlohu plnila i daň poľnohospodárska, živnostenská a vysoko progresívna daň z príjmov obyvateľstva.

Po februári 1948 sa daňová politika zmaerala hlavne na podporu výstavby socializmu. Vytvorili sa finančné referáty národných výborov, ako orgány prvej inštancie (neskôr odbory národných výborov., vyššou inštanciou boli finančné odbory krajských národných výborov.

Vývoj a dejiny úradov finančnej správy

K zásadnej prestavbe daňovej sústavy došlo v roku 1952. Vtedy vstúpilo do platnosti 10 daňových zákonov. Táto nová sústava mala úlohu podporovať rozvoj socialistického hospodárstva, slúžiť ako nástroj jeho plánovitého riadenia, upevniť skladbu štátneho rozpočtu, prehĺbiť disciplínu podnikov a občanov. Daňová sústava sa postupne menila podľa konkrétnych potrieb národného hospodárstva, niektoré dane zanikli, iné boli prispôbolené novým podmienkam.

Po federatívnom usporiadaní v roku 1968 tvoria sústavu daňových orgánov - Federálne ministerstvo financií

Ministerstvo financií ČSR a SSR 253/1933 Zb., zriaďujú ako prvostupňové úrady berné (daňové) správy. Ich predchodcami boli finančné úrady finančných riaditeľstiev, zriaďované v rokoch 1934-1946. V rokoch 1946-1952 boli zriadené ako nové úrady finančné odbory národných výborov v sídlach bývalých finančných riaditeľstiev:

Daňová sústava platná v Československej socialistickej republike od roku 1972 zahŕňa:

- daň z obratu, teda tiež v roku 1934 pretvárajú na daňové správy
 - dôchodkovú daň, daňovej správy v sídle expositúry sa kryje so
 - poľnohospodársku daň, expositúry finančného riaditeľstva. Sídla a ob-
 - daň zo mzdy, správ určilo vládne nariadenie číslo 254/1933 Zb., zá-
 - daň z príjmu z literárnej a umeleckej činnosti 77/1946 Zb. a na-
 - daň z príjmu obyvateľstva rady zodňa 13. apríla 1946. Obvody.
 - domová daň, zahŕňovali najčastejšie územie dvoch až troch daňo-
- vých úradov. Daňové správy ako finančné úrady I. stolice boli na Slovensku priamo podriadené Generálnemu finančnému riaditeľstvu v Bratislave.

Daňové správy vyrabovali všetky priame dane a taktiež dôchodkovú, všeobecnú a zvláštnu zárobkovú, domovú, pozemkovú, rentovú, s tantom, z vyššieho alúžneho, dávky z majetku, daň z obratu, daň z prepychu. Pre daň dôchodkovú a všeobecnú daň zárobkovú sa zriaďovali na finančných správach daňové komisie. Predsedom komisie bol prednosta úradu a členmi komisie boli aj občania daňoví poplatníci.

Pre agendu mimoriadnych jednorázových dávok a mimoriadnych dávok z nadmerných prírastkov namajetku boli zriaďované kontrolné daňové komisie ako poradné a kontrolné orgány. Ich členmi boli zastupcovia politických strán, odborov, organizácií roľníkov.

Vývoj a dejiny úradov finančnej správy

Daňové správy ďalej vydávali rozhodnutia o predĺžovaní termínov na podávanie daňových priznaní, vynášali výreky o odpise daní, rozhodovali o predĺžovaní termínov splatnosti daní, peňažných trestov. Sústavu zachovaných fondov finančnej správy na území terajšieho okresu Topoľčany tvoria daňové správy, daňové úrady a dôchodkové kontrolné úrady. vydávali k nim rozhodnutia. Daňová správa vybavovala

Zjednotenie organizačnej štruktúry finančných úradov na území bývalej Československej republiky sa prejavilo v zmenách organizácie finančnej správy najmä na Slovensku.

Od 1. januára 1934 sa na základe zákona č. 253/1933 Zb. zriaďujú ako prvostupňové nové vyrubovacie úrady berné (daňové) správy. Ich predchodcami boli daňové expositúry finančných riaditeľstiev, zriaďované v rokoch 1927 - 1928. V podstate daňové správy ako nové úrady vznikli teda len v sídlach bývalých finančných riaditeľstiev: Bratislava - mesto, Bratislava - vidiek, Nitra, Trenčín, Banská Bystrica, Liptovský Mikuláš, Košice. Spomínané expositúry finančných riaditeľstiev sa teda tiež v roku 1934 pretvárajú na daňové správy a aj začiatok fondu daňovej správy v sídle expositúry sa kryje so vznikom príslušnej expositúry finančného riaditeľstva. Sídlá a obvody daňových správ určilo vládne nariadenie číslo 254/1933 Zb., zákon číslo 70/1940 Slov. zák., vládne nariadenie č. 77/1946 Zb. a nariadenie Slovenskej národnej rady zodňa 13. apríla 1946. Obvody daňových správ zahrňovali najčastejšie územie dvoch až troch daňových úradov. Daňové správy ako finančné úrady I. stolice boli na Slovensku priamo podriadené Generálnemu finančnému riaditeľstvu v Bratislave.

Daňové správy vyrubovali všetky priame dane a taktiež dôchodkovú, všeobecnú a zvláštnu zárobkovú, domovú, pozemkovú, rentovú, z tantiem, z vyššieho slúžneho, dávky z majetku, daň z obratu, daň z prepychu. Pre daň dôchodkovú a všeobecnú daň zárobkovú sa zriaďovali na finančných správach daňové komisie. Predsedom komisie bol ob-
prednosta úradu a členmi komisie boli aj občania daňoví poplatníci.

Pre agendu mimoriadnych jednorázových dávok a mimoriadnych dávok z nadmerných prírastkov namajetku boli zriaďované kontrolné daňové komisie ako poradné a kontrolné orgány. Ich členmi boli zastupovia politických strán, odborov, organizácií roľníkov.

Daňové správy ďalej vydávali rozhodnutia o predĺžovaní termínov na podávanie daňových priznaní, vynášali výroky o odpise daní, rozhodovali o predĺžovaní termínov splatnosti daní, peňažných trestov, poriadkových pokút a náhrad trov, vydávali rozhodnutia o odklade exekúcií, skúmali odvolania proti výške daní podrobeného dôchodku a výťažku, vydávali k ni rozhodnutia. Daňová správa vybavovala odvolania proti priamym daniam, sumarizovala výsledky činnosti daňových úradov a predkladal ich Generálnemu finančnému riaditeľstvu v Bratislave.

Vyhláškou číslo 209/1935 Zb. boli ustanovené trestné okresy pre priame dane, daň z obratu a daň prepychovú. Na Slovensku túto právomoc vykonávalo šesť daňových správ a to v sídlach okresných finančných riaditeľstiev. Obvod ich pôsobnosti tvorilo územie viacerých daňových správ.

Začiatkom štyridsiatych rokov sa právomoc daňových správ rozšírila v súvislosti s protižidovskou daňovou akciou. V roku 1945 pribudla agenda kontrolných zostáv vkladov a iných peňažných pohľadávok v peňažných ústavoch, v zmysle dekrétu prezidenta republiky č. 95/1945 Zb. a v zmysle smerníc ministerstva financií č. 56380/1945. Podľa vyhlášky č. 153/1945 Zb. o mimoriadnych opatreniach k účelom evidencie majetku bolo od 22. decembra 1945 povinnosťou daňových správ viesť túto agendu a venovať pozornosť overeniam hodnoty majetku podliehajúceho prihláseniu. Ďalej daňové správy vybavovali agendu mimoriadnych jednorázových dávok a mimoriadnych dávok z nadmerných prírastkov na majetku podľa zákona č. 185/1947 Zb.

Od 1. januára 1949 prešla pôsobnosť daňových úradov, dôchodkových kontrolných úradov a celných úradov na daňové správy. Počas januára 1949 v sídle každého okresného národného výboru, kde nebolo sídlo daňovej správy, boli zriadené vyrubovacie oddelenia daňových správ, ktoré mali pôsobnosť pretvorennej daňovej správy iba v obvode príslušného okresného národného výboru.

Dňa 1. marca 1949 prešla celá okresná finančná správa do právomoci a pôsobnosti finančných referátov okresných národných výborov. Zmenkových tlačív a poľovných lístkov, evidencia výroby a úschovy tabaku, úschova depozitov a obmedzené poukazovacie právo stredostupňových a im podriadených politických úradov.

V roku 1850 bol v Uhorsku uvedený do života nový buržoázny systém priamych daní a v roku 1851 systém nepriamych daní. Zrušila sa stará uhorská finančná správa a vznikla potreba vytvoriť nové orgány finančných úradov. Vznikla štvorstupňová sústava:

- ministerstvo financií
- krajské finančné riaditeľstvo
- okresné finančné riaditeľstvá
- daňové úrady

Daňové úrady vznikli na základe cisárkeho dekrétu z 19. januára 1851 pre kráľovstvo Uhorské, č. 213/1851 Zákonníka krajské a Vestníka vlády a začali svoju činnosť 1. novembra 1851. nar. ZNR a č. 6/

Daňové úrady boli predovšetkým výkonnými orgánmi finančných riaditeľstiev i keď úzku spolupracovali s úradmi štátno-politickej správy (slúžnosské úrady). vo oblasti vykonávali len úlohy zúčtovacie. Da-

Po rakúsko-uhorskom vyrovnaní uhorská vláda zrušila krajské finančné riaditeľstvá a zaviedla trojstupňový finančný systém:

- ministerstvo financií priamo platené poplatky. Od roku 1941 vied-
- finančné riaditeľstvá tzv. protišhidovskej daňovej akcie podľa
- daňové úrady (už plne vyňaté z právomoci slúžnosvkých úradov)

Daňovou reformou v roku 1875 bola od daňových úradov odčlenená poplatková agenda a boli zriadené samostatné poplatkové vyrabavacie úrady a v roku 1876 bola agenda priamych daní od finančných riaditeľstiev pričlenená obnoveným kráľovským inšpektorm. V roku 1881 bola poplatková agenda opäť pričlenená daňovým úradom a úrady daňových inšpektorov boli v roku 1889 zrušené. Daňové úrady tak opäť prevzali úlohy poplatkových úradov a zostali i naďalej výkonnými orgánmi finančných riaditeľstiev.

Daňové úrady v posledných rokoch existencie Rakúsko-uhorskej monarchie vykonávali tieto úlohy: účtovanie priamych daní obcí a miest, inkaso daní jednotlivo platiacich daňovníkov, príjem daní od obcí a miest, predpis a inkaso spotrebných daní, evidencia daňových a štátnych úverov, vúrub, správa a účtovanie poplatkov a ták, pozemnoknižne zapisovanie daňových a poplatkových dlžôb, správa kolokov, zmenkových tlačív a poľovných lístkov, evidencia výroby a úschovy tabaku, úschova depozitov a obmedzené poukazovacie právo stredostupňových a im podriadených politických úradov.

Dôcho Novovzniknutá Československá republika prevzala pre české krajiny rakúsky daňový systém a pre Slovensko a Podkarpatskú Rus systém uhorský. V roku 1922 bola daňová agenda odňatá obciam a muničiam a prenesená na daňové úrady, okrem správy katastrálnej dane pozemkovej, ktorou boli poverené katastrálne meračské úrady.

V roku 1923 boli obvody daňových úradov upravené podľa obvodov okresných úradov a ďalšími nariadeniami: č. 204/1923, č. 218/1928, nariadením vlády Slovenskej krajiny č. 2/1939, vyhlášiek Prezídia Generálneho finančného riaditeľstva z roku 1939, zákon č. 50/1940 Sl. zák., vyhlášky Ministerstva financií č. 70/1940 Sl. zák., a č. 243/1941 Sl. zák., zákon Slovenskej národnej rady č. 58/1945 Zb. nar. SNR, vyhláška č. 77/1946 Zb. nar., č. 57/1947/ Zb. nar. SNR a č. 6/1948 Zb. nar. SNR. plnením dôchodkových povinností poplatníkov mala

Daňové úrady v tomto období preberali štátne príjmy a vykonávali výplaty a neskôr v tejto oblasti vykonávali len úlohy zúčtovacie. Ďalej vyruboali a vymáhali dane, poplatky a dávky, uschovávali a spravovali súdne, sirotské a politické depozity, vyrubovali domovú a pozemkovú daň, vymeralvali priamo platené poplatky. Od roku 1941 viedli daňové úrady aj agendu tzv. protižidovskej daňovej akcie podľa nariadenia Ministerstva financií č. 5000/1941-III/6 zo dňa 28. februára 1941. nou finančnou strážou a dôchodkovými kontrolnými úradmi

Daňové úrady vo veciach priamych daní do roku 1934 podliehali Generálnemu finančnému riaditeľstvu, vo veciach peňažných, účtovných a manipulačných Generálnemu finančnému riaditeľstvu v Bratislave.

Daňové úrady zanikli na základe vládneho nariadenia č. 36/1949 Zb. od 1. januára 1949 sa včlenili do daňových správ a od 1. marca 1949 ich korešpondencia prešla na finančné referáty okresných národných výborov.

výšného vína, daň z uhlia, vodnej sily, daň z motorevých vozidiel, z jazdného, monopolné poplatky sa platili z tabaku, soli, výbušnín, umelých sladidiel, kypriacich prostriedkov, zápaliek a zapalovačov.

Dôchodkové kontrolné úrady mali v zásade sídlo tam, kde aj daňový úrad, len sriedkave boli v obvode jedného daňového úradu dva úrady - v obvode Dôchodkového kontrolného úradu Topoľčany boli do roku 1948 Dôchodkový kontrolný úrad Topoľčany a Dôchodkový kontrolný úrad v Žabokrekoch nad Nitrou.

Dôchodkové kontrolné úrady

Po revolučných rokoch 1848/1849 sa v Uhorsku zavádzajú poplatky - daň z piva, mäsa, vína, liehu, cukru, poplatky právne, puncovné, cestné, mostné a pod., ktoré boli spravované okresnými finančnými riaditeľstvami, ktoré rozhodujú i v dôchodkových priestupkoch.

Dôchodkové priestupky sa od roku 1867 riešia pred dôchodkovými sedriami okresných finančných riaditeľstiev. Dôchodkové trestné právo upravili neskôr zákony č. 66/1871, č. 11/1909, č. 33/1916 a nariadenia Ministerstva financií Ministerstvom spravodlivosti z roku 1916. Kontrolu nad plnením dôchodkových povinností poplatníkov mala finančná stráž, ktorá zároveň strážila aj colné hranice štátu.

Po vzniku Československej republiky nastala potreba reorganizácie finančnej stráže, nakoľko sa výrazne zmenili hospodárske a finančné pomery v štáte. Zákonom č. 28/1920, vládnymi nariadeniami 157/1920 Zb. zák a nar. a vykonávacími predpismi Ministerstva financií zo dňa 28. apríla 1920, pod č. IV-242295/3245 bola splatnosťou od 1. septembra 1919 zrušená jednotná finančná stráž a bola nahradená pohraničnou finančnou strážou a dôchodkovými kontrolnými úradmi pre vnútrozemie.

Dôchodkové kontrolné úrady boli podriadené okresným finančným riaditeľstvám a ich povinnosťou bolo dohliadať na podniky a osoby podrobené dôchodkovému dozoru, spolupracovať s daňovými úradmi a inkasovať napriame dane a poplatky. K nepriamym daniam patrili: veľké spotrebné dane - daň z mäsa, všeobecná nápojová, dávka z vína vo fľašiach, zo šumivého vína, daň z uhlia, vodnej sily, daň z motorevých vozidiel, z jazdného, monopolné poplatky sa platili z tabaku, soli, výbušnín, umelých sladidiel, kypriacich prostriedkov, zápaliek a zapaľovačov.

Dôchodkové kontrolné úrady mali v zásade sídlo tam, kde aj daňový úrad, len zriedkavo boli v obvode jedného daňového úradu dva úrady - v obvode Dôchodkového kontrolného úradu Topoľčany boli do roku 1940 Dôchodkový kontrolný úrad Topoľčany a Dôchodkový kontrolný úrad v Žabokrekoch nad Nitrou.